

Factors de risc cardiovascular. Catalunya 2017

Les malalties de l'aparell circulatori es troben entre les primeres causes de mort i són un dels principals reptes de salut de la nostra societat. El Pla de salut de Catalunya les assenjala com una de les àrees de salut prioritàries.

La cardiopatia isquèmica és un problema de salut prevalent a Catalunya, amb una elevada càrrega de morbimortalitat (suposa un 5,7% de la mortalitat a Catalunya), i comporta un gran impacte sobre la qualitat de vida de les persones afectades, molts anys de vida perduts i una gran despesa econòmica.

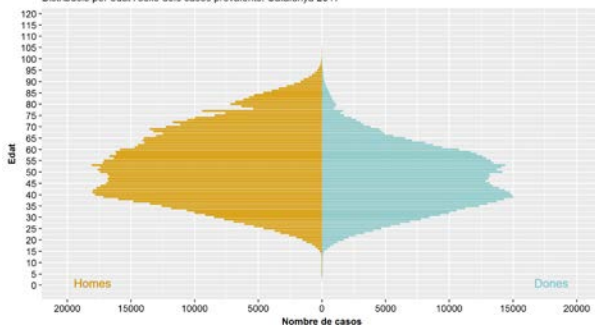
Els factors de risc cardiovascular (FRCV) són determinants en el risc de patir una malaltia cardiovascular. Si es presenten combinats entre si, multipliquen el risc de patir un accident coronari.

En aquest document es plasma la realitat dels FRCV de Catalunya a l'any 2017, així com la distribució territorial de les seves taxes. Per posar solucions a un problema, cal primer conèixer i quantificar quina és la situació de la qual es parteix. Per això, aquest document és la base per fer actuacions sanitàries per tal de modificar els FRCV a la població de Catalunya i així disminuir la prevalença de la malaltia coronària.

La distribució dels diferents FRCV, segons edat i sexe, dels casos prevalents l'any 2017 i dels que se'ls va diagnosticar el problema aquell any són força semblants, excepte pel que fa a l'obesitat, en què s'observa un increment rellevant en edats inferiors als 10 anys en ambdós sexes, però de manera més evident en els nens de 5 a 10 anys.

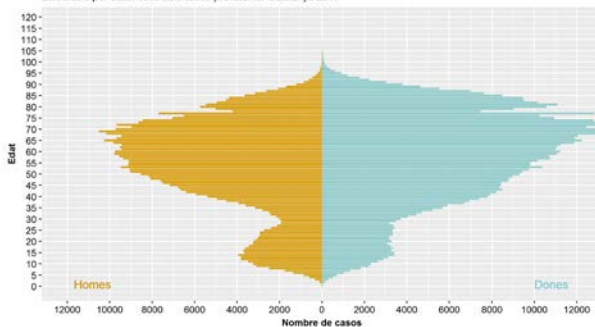
Hàbit tabàquic

Distribució per edat i sexe dels casos prevalents. Catalunya 2017

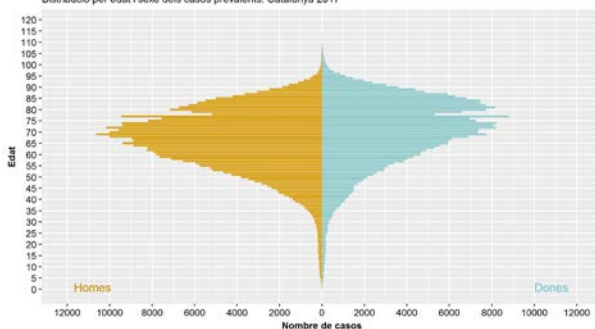
Obesitat

Distribució per edat i sexe dels casos prevalents. Catalunya 2017

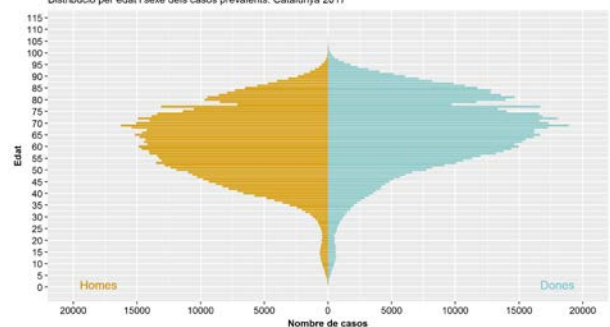
Diabetis mellitus

Distribució per edat i sexe dels casos prevalents. Catalunya 2017

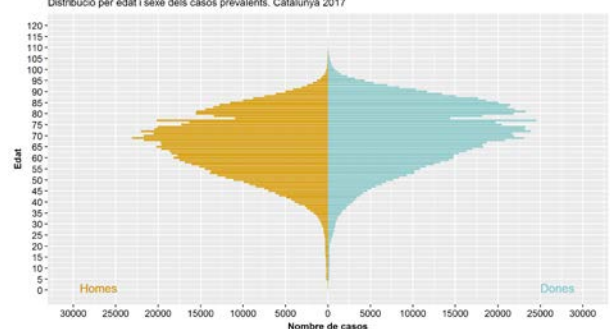
Hiperlipidèmia

Distribució per edat i sexe dels casos prevalents. Catalunya 2017

Hipertensió arterial

Distribució per edat i sexe dels casos prevalents. Catalunya 2017

Font: Registre de morbiditat i utilització de serveis sanitaris de Catalunya (MUSSCAT)

Les taxes de **prevalença** dels FRCV varien segons l'edat i el sexe.

Hàbit tabàquic: enregistrat a la història clínica, en actiu o no; **és el més prevalent en els menors de 45 anys**. El percentatge més elevat es troba en el grup de 65 a 74 anys, tant en els homes com en les dones. Sempre hi ha més presència d'hàbit tabàquic en els homes que en les dones.

Obesitat: en tots els grups d'edat, hi ha un percentatge més gran d'**obesitat en les dones** que en els homes. Les diferències es fan més remarcables a partir dels 45 anys.

Diabetis mellitus: és al voltant de l'1 % en els menors de 45 anys. S'incrementa amb l'edat i arriba a afectar més del 30 % en els grups d'edat més avançada. Els homes tenen percentatges més elevats que les dones en tots els grups d'edat.

Hiperlipidèmia: mostra prevalences semblants entre homes i dones, i incrementa a partir dels 64 anys, en què gairebé es dobla.

Hipertensió: és el FRCV més prevalent en els grups majors de 64 anys, només és superat per l'hàbit tabàquic en els menors de 64 anys. En aquest darrer grup, els homes presenten percentatges més elevats que les dones, patró que s'inverteix a partir dels 64 anys.

Prevalença (1.000 h)	2014	2015	2016	2017
Hàbit tabàquic	148,9	158,5	167,9	178,3
Obesitat	109,2	119,2	133,2	150,6
Diabetis mellitus	74,5	76,6	78,3	79,4
Hiperlipidèmia	144,9	154,8	162,1	168,1
Hipertensió	200,0	204,6	207,8	209,9
Incidència (1.000 h)	2014	2015	2016	2017
Hàbit tabàquic	13,3	12,0	12,6	14,3
Obesitat	12,1	11,8	16,4	20,6
Diabetis mellitus	5,4	5,1	4,9	4,7
Hiperlipidèmia	15,0	13,4	11,7	11,3
Hipertensió	12,7	11,0	10,4	10,2

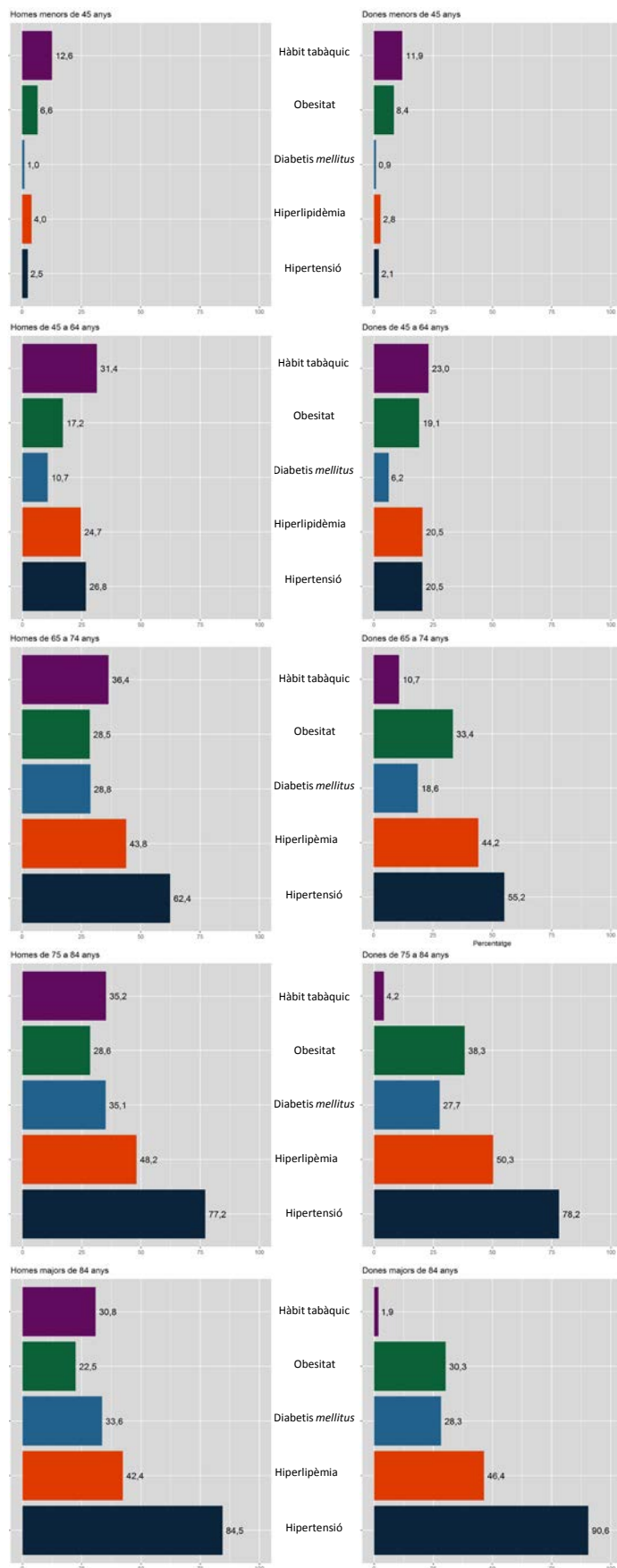
Font: MUSSCAT

S'ha analitzat l'evolució temporal de les taxes dels FRCV i s'observa que les taxes de prevalença incrementen per a tots els FRCV.

Pel que fa a les taxes d'incidència, hi ha una disminució en les d'hipertensió, diabetis i hiperlipidèmia. L'hàbit tabàquic va disminuir però el 2016 ha tornat a augmentar. L'obesitat és l'únic FRCV en què s'aprecia una clara tendència a augmentar la taxa d'incidència.

Els FRCV incrementen amb l'edat, tant en els

Prevalença dels factors de risc cardiovascular segons edat i sexe, 2017

Font: MUSSCAT

homes com en les dones, com també ho fa la coexistència de diferents factors. **Més del 80% dels majors de 65 anys tenen algun FRCV** i gairebé la totalitat dels que en tenen més de 84 anys. Entre els grups més joves, els FRCV més freqüents són:

Menors de 45 anys: entre els que presenten només un FRCV hi ha l'hàbit tabàquic (10% en els homes i 9,5% en les dones), l'obesitat (4,4% vs. 6%) i la hiperlipidèmia (2% vs. 1,5%). La combinació de FRCV més freqüents és l'hàbit tabàquic amb l'obesitat i, l'hàbit tabàquic amb la hiperlipidèmia, en ambdós sexes.

2 de cada 10 persones menors de 45 anys presenten com a mínim un FRCV.

De 45 a 64 anys: entre els que presenten només un FRCV hi ha l'hàbit tabàquic (13,8% en els homes i 12% en les dones), la hipertensió (6,7% vs. 5,8%), la hiperlipidèmia (6,6% vs. 7,3%) i l'obesitat (3% vs. 5,7%). La combinació de dos FRCV més freqüent és l'hàbit tabàquic amb la hiperlipidèmia en els homes i la hipertensió amb la hiperlipidèmia en les dones, i la combinació més freqüent de tres FRCV és la hipertensió amb la hiperlipidèmia i l'hàbit tabàquic en els homes i la hipertensió amb la hiperlipidèmia i l'obesitat en les dones.

6 de cada 10 homes i 5 de cada 10 dones entre 45 i 64 anys presenten algun FRCV.

EVOLUCIÓ DE L'EDAT MITJANA

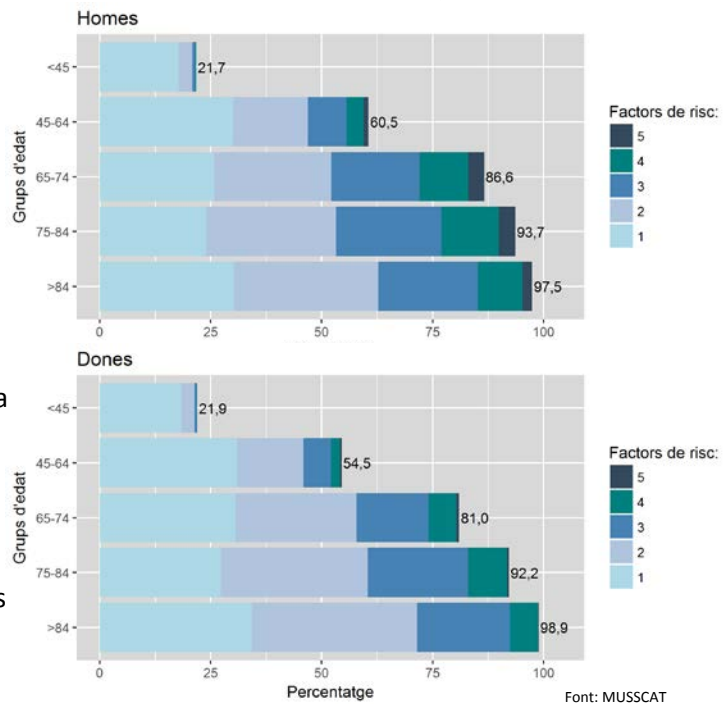
El registre de l'hàbit tabàquic en les dones es fa de forma més precoç que en els homes, probablement degut a la freqüentació a l'atenció primària de les dones en l'època fèrtil.

L'edat mitjana de registre de l'hàbit tabàquic incrementa lleugerament en els darrers anys. És el FRCV en què la diferència d'edat entre els homes i les dones és més gran, però amb una tendència a disminuir en els darrers anys.

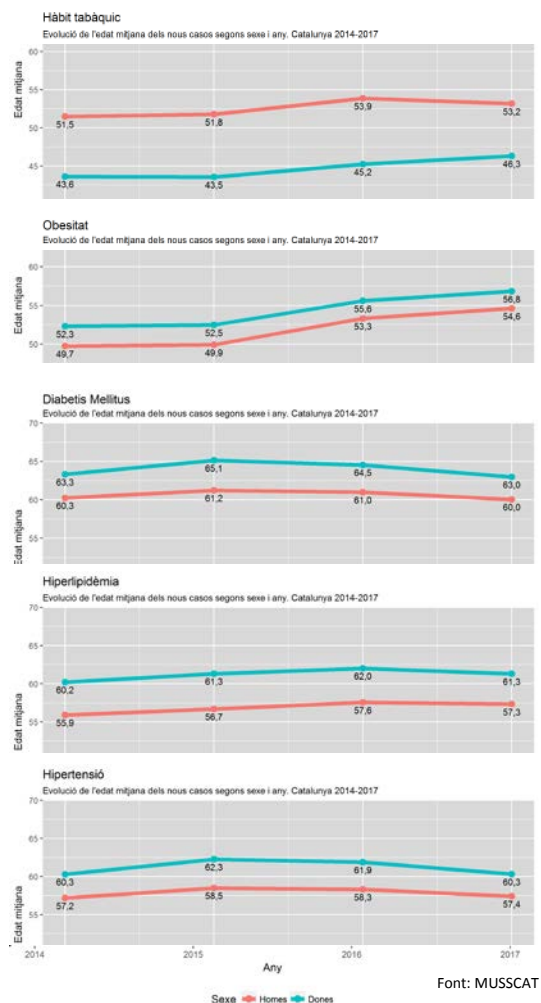
L'obesitat és el FRCV on l'increment de l'edat mitjana ha estat més important, en ambdós sexes.

Les edats mitjanes en el moment de la detecció de la diabetis *mellitus*, la hiperlipidèmia i la hipertensió es mantenen força constants al llarg del període.

Nombre de factors de risc cardiovascular segons edat i sexe, 2017

Evolució de l'edat mitjana dels malalts en el moment de la detecció del FRCV. Catalunya 2014-2017

DISTRIBUCIÓ TERRITORIAL DE LES TAXES DELS FRCV

Les taxes per àrea de gestió assistencial (AGA) dels diferents FRCV es presenten ajustades per edat, sexe i nivell de renda.

Hàbit tabàquic: hi ha força diferències territorials en la prevalença d'aquest factor. Les AGA amb taxes més baixes són Alt Urgell, Garrotxa, Ripollès i Altesbaix, i les més altes són Baix Penedès, Baix Montseny, Alt Maresme i Osona.

Obesitat: hi ha menys variabilitat en la prevalença d'aquest factor. Les AGA amb taxes més baixes corresponen a Cerdanya, Barcelona Dreta, Barcelona Esquerra i Vallès Occidental Oest, i les taxes més elevades a Gironès Sud i Selva Interior, Lleida, Baix Ebre i Baix Vallès.

Diabetis mellitus: és el FRCV amb les taxes més baixes i mostra poca variabilitat territorial.

Hiperlipidèmia: és un dels FRCV amb més variabilitat. Algunes AGA tenen unes taxes de gairebé la meitat que la de Catalunya, i d'altres d'una vegada i mitja superior. Les AGA amb taxes més baixes són Alt Camp i Conca de Barberà, Alt Urgell, Gironès Nord i Pla de l'Estany, Pallars i Vallès Occidental Central, mentre que les AGA amb les taxes més elevades són Aran, Alt Maresme, Vallès Occidental Oest, Baix Penedès, Alt Penedès i Maresme Central.

Hipertensió: és el FRCV amb les taxes més elevades i amb poca variabilitat territorial. L'AGA de la Cerdanya té la taxa més elevada i la de l'Aran la més baixa.

